

απόψεις

Μια ακόμη χαριστική ρύθμιση για μη καταβληθέντες φόρους

Αυτή τη φορά για αποκρυβείσες επιφάνειες και δημοτικούς φόρους

Κατά τις πρόσφατες εξαγγελίες του αναπληρωτή υπουργού Εσωτερικών, Στ. Πέτσα, αναμένεται η θέσπιση διατάξεων με τις οποίες θα παρέχεται η δυνατότητα υποβολής εκπρόθεσμων αρχικών ή/και τροποποιητικών δηλώσεων στους δήμους όλης της χώρας για την αποκάλυψη της αληθούς έκτασης των επιφανειών των ακινήτων. Η αποκάλυψη θα λάβει χώρα χωρίς αναδρομική χρέωση και χωρίς προσαυξήσεις, εκτός από μια προσαύξηση 20% των ποσών των επιπλέον φόρων και δημοτικών τελών που θα προκύψουν με τα διορθωμένα τετραγωνικά και μόνο για τη χρονική περίοδο από 1.1.2020 και εφεξής. Η δυνατότητα υποβολής των δηλώσεων θα ισχύσει από την ψήφιση των διατάξεων και το άνοιγμα της σχετικής πλατφόρμας έως και την 31.12.2021. Η εξόφληση για τα οφειλόμενα από 1.1.2020 θα μπορεί να λάβει χώρα σε είκοσι τέσσερις μηνιαίες δόσεις.

Για μια φορά, λοιπόν, ακόμη η Πολιτεία επιλέγει να επαναφέρει ρύθμιση για αναδρομική φορολογική τακτοποίηση. Αυτή τη φορά, η τακτοποίηση αφορά σε απόκρυψη τετραγωνικών μέτρων επί των οποίων υπολογίζονται οφειλόμενοι δημοτικοί φόροι και τέλη. Μια ακόμη απόκρυψη μέρους του αντικειμένου του φόρου (φορολογική βάση) επιχειρείται να αποκαλυφθεί. Η αποκάλυψη επιχειρείται για μια φορά ακόμη με προνομιακούς όρους. Προκειμένου να επιτευχθεί υψηλός βαθμός συμμόρφωσης, η Πολιτεία καταφεύγει εκ νέου σε προνομιακή αντιμετώπιση όλων όσων επιλέγουν συστηματικά τη μη φορολογική συμμόρφωση. Κατά τον προτεινόμενο μηχανισμό της εξαγγελθείσας ρύθμισης, κάθε φορολογική εκκρεμότητα του παρελθόντος χαρίζεται, τόσο ως προς τον κύριο φόρο όσο και προφανώς ως προς τις προσαυξήσεις επί αυτού.

Έτσι, όποιος μέχρι σήμερα απέκρυπτε μέρος της φορολογικής βάσης διατηρείται αλώβητος. Διακρατά εισόδημα και κεφάλαιο για τον εαυτό του, προσαυξάνοντας την παρουσία του σε βάρος του κοινωνικού συνόλου. Το έχουμε γράψει πολλές φορές και δεν θα κουραστούμε να το επαναλαμβάνουμε. Η απόκρυψη φορολογικής ύλης

συνιστά εντέλει υπεξαίρεση σε βάρος των συμπολιτών μας. Η φοροδιαφυγή δεν συνιστά απλώς παράνομη συμπεριφορά. Συνιστά και απολύτως ανήθικη συμπεριφορά, καθώς προτάσσεται το αντίθετο στον νόμο ατομικό συμφέρον, σε βάρος του κοινωνικού καλού. Η φοροδιαφυγή δημιουργεί συνθήκες κοινωνικής αποσύνδεσης και απομακρύνει το άτομο από την πολιτική του φύση.

Μάλιστα, κάθε φορά που η Πολιτεία επιχειρεί τέτοιου είδους παρεμβάσεις τραυματίζει καίρια το κοινό αίσθημα για τη χρησιμότητα της φορολογικής συμμόρφωσης. Επηρεάζει αρνητικά τον βαθμό της φορολογικής συνείδησης. Και συμβαίνει αυτό, καθώς η διαγραφή (χάρισμα) του κύριου φόρου και της προσαύξησης δημιουργεί αίσθημα φοροδοτικής ανισότητας, που δεν δικαιολογείται με την επίκληση οιοδήποτε λόγου. Και δεν δικαιολογείται, καθώς η φορολογική συμμόρφωση εκκινεί μεν από την ατομική πρωτοβουλία, ο βαθμός όμως επιτυχίας της ελέγχεται από την εκτελεστική εξουσία. Η οποία, στο πλαίσιο του συνταγματικού της ρόλου, υποχρεούται να προβαίνει κατά δέσμια εξουσία σε ελεγκτικές επαληθεύσεις ακριβούς και αληθούς συμμόρφωσης. Η αδυναμία της εκτελεστικής εξουσίας να προβεί έγκαιρα και αποτελεσματικά σε ελεγκτικές επαληθεύσεις συμμόρφωσης προφανώς δεν δύναται να συνιστά συνταγματικά ανεκτό λόγο χαρίσματος μέρους της υφιστάμενης φορολογικής υποχρέωσης.

Έτσι, κάθε φορά που αναπτύσσεται κυβερνητική πρωτοβουλία για χαριστική ρύθμιση φορολογικού βάρους θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι αυτό δημιουργεί άνισες συνθήκες σε βάρος όλων όσων έχουν σπεύσει εμπρόθεσμα να συμμορφωθούν με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Αυτών δηλαδή που έχουν στερηθεί πόρων για να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των δαπανών της κρατικά οργανωμένης συμβίωσης όλων μας. Η ανισότητα αυτή δεν δικαιολογείται ούτε και η ένταση της μειώνεται με τυχόν πρόβλεψη μικρής επιβάρυνσης, αφού η τελευταία δεν δύναται να αντισταθμίσει το κόστος της εμπρόθεσμης συμμόρφωσης. Πέραν του γεγονότος ότι η επιλογή αυτή δεν συνάδει με τη βασική αρχή του κράτους δικαίου, επιπρόσθετα δεν εξυπηρετεί μακροχρόνια ούτε και το ζητούμενο, δηλαδή τον περιορισμό της φοροδιαφυγής. Καθώς, η επαναληπτικότητα των ρυθμίσεων παγιώνει σιγά – σιγά την τακτική αυτή. Με περαιτέρω συνέπεια, να παγιώνεται στη συνείδηση των φορολογούμενων η εντύπωση ότι είναι ασύμφορη η νομότυπη φορολογική συμμόρφωση. Με απλά λόγια, γιατί να πληρώσω το φορολογικό μου βάρος εμπρόθεσμα και επί της αληθούς φορολογικής μου βάσης, αφού σύντομα θα έχω τη δυνατότητα να ενταχθώ σε ευνοϊκή ρύθμιση χωρίς δυσμενείς για εμένα συνέπειες;

Μήπως, επομένως, ήρθε ο καιρός να ξανασυζητήσουμε, αν πράγματι επιθυμούμε τη συνεχή αυτή τακτική των ευνοϊκών φορολογικών ρυθμίσεων; Μήπως έχει έρθει η ώρα να γυρίσουμε σελίδα και με τα εργαλεία που προσφέρει η ψηφιακή αναμόρφωση της δημόσιας διοίκησης να εντατικοποιήσουμε τις αναγκαίες διασταυρώσεις στοιχείων και τις ελεγκτικές επαληθεύσεις, ώστε να καταστεί σαφές ότι η φοροδιαφυγή κοστίζει και είναι ασύμφορη;

Ασπασία Μάλλιου